

77586 597

KÖŞE

M. Ali Bırand

ARAP ÜLKELERİNİ EN İYİ ÖZAL ANLADI... (2)

DÜNKÜ yazımızda Almanya'nın Doğu Avrupa ülkelerine yönelik politikalarının 40 yıl sonra meyvelerini vermeye başlamasına dikkat çekip, bizim de komşularımızla aynı yaklaşımı izlememiz gereğine değinmiştik.

Genelde Ortadoğu ülkelerinin bize bakışlarında temel bir güvensizlik, bizi kendilerinden saymama çizgisi vardır.

Bunun bir bölümü, tarihi nedenlere ve bizim Batı Bloku (NATO) ile yoğun ilişkilerimizden kaynaklanıyorsa, önemlice bir bölümü de genel yaklaşımımızdan geliyor.

Hiç kendi kendimizi aldatmayalım, Arap ülkeleriyle ilişkilerimizde bütün bürokrasimizin tutumu "Önce onlar yapsın, bize yakınlıklarını ispat etsinler ardından biz de düşünürüz" şeklindedir.

İmparatorluk geçmişimiz şuurumuzun altına öylesine yerleşmiş ki, ilk adımı atmak, onların gönüllerini almak veya kendimizi sevdirecek tutumlar benimsemeyi adeta zayıflık olarak görürüz.

Batılılarla olsa, tam aksine tüm şirinliğimizi kullanırız da, iş Araplara gelince kasılırız.

İşte bu genel yaklaşımımızdır ki, komşularımızla ilişkilerimizi bugüne kadar hep sağlıksız bırakmış veya görünüşte iyiymiş izlenimi verip gerçekte karşılıklı küçümsemeyle yürümüştür.

Hiç uzaklara gitmeyin, Suriye'den, İran veya Irak'tan gelen turistlere yaptığımız muameleyi görün yeter. Zira emniyet örgütümüze göre, bunların her biri potansiyel birer teröristtir veya fazla önem verilmemesi gereken insanlardır.

Eğer gelenler zenginse, onları da yolmak, Arap ülkesiyle ticaret yapıyorsa mutlaka fahiş kârlarla işi kapatmayı düşünürüz.

Dış politikamızda da, bu ülkelerin duyarlılıklarına pek fazla aldığımızı. Suyu mu keseceğiz, onları adam yerine koyup konuşarak aynı sonucu almak varken, biz sadece tebliğ etmekle yetiniriz. Gönüllerini alma zahmetinde veya nezaketinde bulunmayız.

Ancak, ardından büyük tepkilerle karşılaşınca da bu defa kızarız:

"Onlar da kim oluyor? Su bizim değil mi? İster keser, ister veririz..."

Kerkük'ü alma niyetimizi, bakan düzeyinde açıklama hakkını kendimizde buluruz da, bir diğer bizim ile ilgili sınır anlaşmazlığından söz ederse küplere bineriz.

İran'ın Tanrı gibi gördüğü imam Humeyni'sini yerden yere vururuz da, İran Atatürk'ü eleştirince kıyametleri koparıyoruz. Onların duyarlıklarını anlamaya çalışmayız.

Böylesine bir kısır döngüye girilince de işin içinden çıkılmaz oluyor.

Bu ülkelere yaklaşım konusunda bugüne kadar bir tek Turgut Özal farklı bir politika izledi. Onları anladı, duyarlılıklarına dikkat etti.

Bu ülkeler de, hâlâ Türkiye ile ilişkilerde Özal'a başka bir yer veriyorlar. Özal'a güveniyor ve Özal'ı istiyorlar.

İşte bu çerçevede içinde eğer gerçekleşirse, Cumhurbaşkanı'nın Suriye, İran, Irak ve diğer Ortadoğu ülkelere yapmayı planladığı gezi çok yerinde olacaktır.

Zira bugün Arap dünyasıyla ve İran ile ilişkilerimiz maalesef hastadır... Mutlaka düzeltilmesi gerekmektedir.

Türkiye yeni kurulmakta olan dünya dengelerinde kendine yeni ilişkiler dizisi oluşturmak zorundadır. O zaman da etrafına daha farklı şekilde bakmak ve geçmiş bırakıp geleceğe yönelik bir yaklaşım benimsemelidir.

Eski İmparator gibi değil, Almanların Doğu ülkelere yaptığı gibi karşındakileri insan yerine koyan, onlara destek veren ve her türlü ilişkilerini artıran, sabırlı, uzun vadeli bir tutumla ortaya çıkmamız gerekmektedir.

Bugünkü yaklaşımın Ortadoğu ile suni ve hastalıklı bir ilişki düzeyinde kalırız.

Türkiye'nin konumu ve içine girilen yeni dönem, hem Batı'ya, hem de Ortadoğu ve Doğu'ya açılmayı, yeni politikalar oluşturmayı, yeni ilişkiler ağı kurmamızı gerektirmektedir.

Yapamazsak "Türk'ün Türk'ten başka dostu olmaz" diye kendi kendimize ağıt yakar ve yapayalnız kalırız. Çağı yakalayamayız...

